

„PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ GMINY JASTRZĄB NA LATA 2024 – 2030”

WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Tradycje, zwyczaje rodzinne mają wpływ nie tylko na model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego. Ustawodawca uznając wagę zagrożeń będących następstwem stosowania przemocy w rodzinie naruszającej podstawowe prawa człowieka, a więc prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, uznaje za konieczne podniesienie skuteczności jej przeciwdziałania, w związku z czym poddaje ustawowej regulacji:

- zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową;
- zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Intencją ustawodawcy jest tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy jako mechanizmu skoordynowanych działań na rzecz ofiar przemocy i jej sprawców w ich miejscu zamieszkania lub przebywania. Takie postrzeganie przeciwdziałania przemocy domowej nakłada na Gminę obowiązek skonstruowania Programu, który będzie źródłem wskazań dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania temu problemowi. Zgodnie z art. 6 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) do zadań własnych Gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy domowej wynika również z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz z art. 2 ust.1 pkt 7 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.) a także z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232).

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Jastrzęb na lata 2024-2030 wpisuje się w strategię gminną i stanowi jej rozwinięcie w zakresie problemu przemocy domowej. Większość działań przedstawionych w Programie ma charakter długofalowy, a zatem ich realizacja rozciągnie się na kolejne lata. Podczas realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie mogą ulec zmianie w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin itp. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej Gminy Jastrzęb na lata 2024-2030 ma wieloletnią perspektywę.

I. DIAGNOZA ZASOBÓW I PROBLEMÓW NA TERENIE GMINY JASTRZĘB

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie Jastrzęb, z uwzględnieniem istnienia problemu przemocy w rodzinie. Na dzień 31 grudnia 2023 r. gmina liczyła 5 116 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Jastrzęb zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szydłowcu w 2023 r. wyniosła 404, z czego 216 kobiet i 224 mężczyzn.

Na terenie Gminy działają :

jeden żłobek samorządowy, dwa przedszkola samorządowe, dwa przedszkola niepubliczne, cztery szkoły podstawowe. Opieka zdrowotna jest realizowana w dwóch Przychodniach Zdrowia w Jastrzębiu i w Gąsawach Rządowych. Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu. W Urzędzie Miejskim znajduje się również Punkt Konsultacyjny , który współpracuje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie tj. Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Punkt Konsultacyjny oferuje następujące formy pomocy:

- rozmowy indywidualne doradczo–edukacyjne (przedstawienie mechanizmów problemu, wskazanie możliwości uzyskania dalszej pomocy, miejsc, w których pomoc jest udzielana),
- rozmowy informacyjne z zakresu kwestii prawnych,
- rozmowy indywidualne o charakterze wspierającym,
- terapia rodzinna prowadzona systemowo w przypadku przygotowywania stosownych dokumentów i pism urzędowych adekwatnych do zgłaszanego problemu – osób (zawsze połączone z rozmową o charakterze informacyjno-edukacyjnym i wspierającym).

Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analiz dokumentów wynika, że przemoc występująca w rodzinie jest ukrywana i zatajana. Jest to nadal temat wstydlivy i jakby lekceważony,

aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych i bezpośredniej przemocy fizycznej. Bardzo często osoby nawet nie wiedzą że są ofiarami przemocy (np. psychicznej), godząc się na swój los, nie oczekują pomocy z zewnątrz. Zespół Interdyscyplinarny realizuje zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w różnych formach, współpracuje z Policją, Sądem, Kuratorem Sadowym, kuratorami społecznymi, Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną, pedagogami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi. Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełniania podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach. Przemoc domowa na terenie Gminy Jastrzęb jest zjawiskiem dotyczącym wiele rodzin. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy krzywdzenia, a jej ofiarami zazwyczaj są kobiety, dzieci, osoby starsze, niepełnosprawne. W rodzinach uwikłanych w przemoc występują często inne problemy, jak nadużywanie alkoholu, konflikty rodzinne, problemy wychowawcze.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Gminy Jastrzęb w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku informacji na temat jej występowania. Mając na uwadze negatywne skutki, które niesie ze sobą zjawisko przemocy domowej, konieczne jest podejmowanie wielokierunkowych działań zmierzających do przeciwdziałania temu problemowi. Dotychczasowe doświadczenia współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej pokazują, że praca interdyscyplinarna wzmacnia efektywność udzielanej pomocy. Konieczność włączenia w podejmowane działania różnych służb, instytucji i organizacji, a co za tym idzie stwarzanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jest niezbędnym warunkiem skuteczności udzielanej pomocy. Ważne jest również udoskonalenie istniejącej oferty pomocy kierowanej do osób krzywdzonych.

W 2023 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej 213 osób, 126 rodzin skorzystało z różnych form pomocy (nie tylko finansowej). Powodem przyznawania pomocy dla tych osób i rodzin było przede wszystkim: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż: do Komisji w roku 2023 wpłynęło 15 nowych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Podjęto 15 decyzji, w tym m.in.:

- 8 przekazano do Sądu Rejonowego w Szydłowcu, w celu zobowiązania do leczenia odwykowego;
- 9 przekazano na badania do biegłych, celem stwierdzenia uzależnienia od alkoholu,
- 32 przeprowadzone rozmowy interwencyjno-motywacyjne z osobami nadużywającymi alkohol i ich rodzinami,

- 2 postępowań zawieszono z powodu braku podstaw do zastosowania leczenia odwykowego,
- 4 postępowań umorzono z powodu m.in. rezygnacji wnioskodawców w związku z poprawą sytuacji w rodzinie bądź zgonu,
- 1 oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się leczeniu w Poradni Leczenia Uzależnień.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, iż w roku 2023:

- Zespół Interdyscyplinarny zrealizował 8 spotkań,
- wdrożono 13 Niebieskich Kart,
- 5 kart kontynuowanych procedur,
- zakończono 6 kart z powodu ustania przemocy oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy,
- sporządzono 10 Niebieskich Kart C,
- sporządzono 9 Niebieskich Kart D,
- powołano 10 grup diagnostyczno-pomocowych.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Jastrzęb na lata 2024-2030 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2020-2024. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę Jastrzęb na rzecz osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań profilaktycznych. Podstawę Programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Jednocześnie stwierdzić należy wzrost interwencji domowych i wprowadzenie w ich wyniku procedury "Niebieskiej Karty". Coraz więcej osób korzysta także z konsultacji udzielanych przez pracowników socjalnych. Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym niełatwo się rozmawia, a tym bardziej jeszcze trudniej zbadać. Żadna instytucja nie ma wystarczających narzędzi i kompetencji, aby rozwiązać wszystkie problemy rodziny uwięzionej w przemoc. Dlatego znacznie skuteczniejsza jest praca zespołowa, która została opracowana tak, aby łączyć kompetencje służb i współpracować w celu osiągnięcia lepszych efektów.

II RODZAJE, TYPY I SKUTKI PRZEMOCY W RODZINIE

Rozpoznanie przemocy, określenie jej rodzaju bywa utrudnione z uwagi na często występujące silne uzależnienie osoby doznającej przemocy domowej od osoby stosującej przemoc domową. Przemoc stosowana w rodzinie występuje w kilku rodzajach. Najczęściej rozpoznawanymi są przemoc fizyczna oraz psychiczna, chociaż coraz częściej ma miejsce ujawnianie pozostałych jej rodzajów, tj. przemocy seksualnej, ekonomicznej, zaniedbania, cyberprzemocy. Przemoc fizyczna i psychiczna (emocjonalna)

są w istotny sposób ze sobą związane, oparte są bowiem na potrzebie kontroli i dominacji. Epizody przemocy fizycznej mogą być rzadkie, za to formy przemocy emocjonalnej na ogół zdarzają się częściej. Aczkolwiek nie można stwierdzić, że istnieje gradacja od przemocy emocjonalnej do fizycznej; pierwsza nie musi prowadzić nieodwołalnie do drugiej, to jednak przemoc fizyczną można również uznać za przemoc emocjonalną. Na uderzenie wszyscy reagujemy poczuciem upokorzenia i urazy, a więc jest to nie tylko ból fizyczny. Atakowi fizycznemu zaś towarzyszą prawie zawsze wyzwiska, wulgaryzmy, określenia poniżające czyli przemoc psychiczna, która pozwala osobie stosującej przemoc na utrzymanie pełnej kontroli nad osobą doznającą przemocy.

Przemoc występująca w rodzinie może być poddana analizie również w oparciu o typ osoby stosującej przemoc, i tak:

- 1) sprawcami są dorośli – przemoc wobec partnerki(a), przemoc wobec dziecka;
- 2) sprawcami są dzieci – przemoc wobec rodziców, przemoc wobec rodzeństwa;
- 3) sprawcami mogą być dorośli i dzieci – przemoc wobec osób w podeszłym wieku. Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, tj. najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zmniejszają opór przed agresywnym zachowaniem, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowania. Olbrzymie koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo. Są to także koszty ekonomiczne, związane ze świadczeniami medycznymi dla jej ofiar.

III ZASOBY LUDZKIE I INSTYTUCJONALNE – PODMIOTY PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI PROGRAMU.

Zasoby instytucjonalne:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu.

Obszar działania: Wykonuje zadania z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności polegające na:

- pracy socjalnej,
- tworzeniu programu wspierania rodziny,
- tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,

- wczesnej diagnozie,
- promocji i realizacji „Niebieskiej Karty”,
- udzielaniu wsparcia finansowego i rzeczowego (przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków pieniężnych),
- wydawaniu ulotek edukacyjno – informacyjnych,
- organizowaniu pomocy psychologicznej, prawnej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- współorganizacji lokalnych kampanii edukacyjnych,
- udziale w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień.

2. Zespół Interdyscyplinarny

Obszar działania:

Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową. Zespół może powoływać grupy diagnostyczno - pomocowe w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach.

3. Punkt Konsultacyjny

Obszar działania:

osoby dotknięte przemocą mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy obejmującej:

- wsparcie i poradę w sprawach rodzinnych, doznanej przemocy, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- pomoc prawną,
- pomoc psychologiczną dla osób doświadczających przemocy domowej,

- przekazywanie informacji na temat różnych form przemocy,
- uruchamianie działań dotyczących Niebieskiej Karty – kontakt z Komisariatem Policji w Szydłowcu,
- nawiązanie kontaktu z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Leczenia Uzależnień, Przychodnią Zdrowia, Zespołem Interdyscyplinarnym,
- informację o instytucjach dokonujących obdukcji. Różnorodność form pomocy psychologiczno-pedagogicznej umożliwia wsparcie wszystkich osób, którym zależy na dobrych relacjach w rodzinie i które z różnych powodów potrzebują pomocy w radzeniu sobie z pojawiającymi się problemami, kryzysami czy zmianami.

4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Obszar działania:

- inicjowanie działań w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, a także udzielenia rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, - realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

5. Komisariat Policji

Obszar działania:

- zgodnie z Ustawą o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. do podstawowych zadań policji należy: ochrona życia i zdrowia ludzi, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w tym prowadzenie interwencji w przypadku występowania przemocy domowej,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy doraźnego bezpieczeństwa,
- informowanie osób doznających przemocy i świadków o przysługujących prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy,
- prowadzenie działań prewencyjnych wobec osób stosujących przemoc,

- realizacja „Niebieskiej Karty”, - podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

6. Podstawowa Opieka Zdrowotna

Obszar działania:

- udzielanie pomocy medycznej w przypadku występowania u pacjenta sygnałów świadczących o występowaniu przemocy domowej,
- informowanie o możliwościach uzyskania pomocy,
- wystawianie na prośbę osoby pokrzywdzonej zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach i podjętym leczeniu,
- informowanie osób doznających przemocy o warunkach i miejscach wystawienia obdukcji,
- wczesna diagnoza,
- przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy,
- realizacja „Niebieskiej Karty”.

7. Szkoły

Obszar działania:

- wczesna diagnoza,
- realizacja procedury „Niebieskiej Karty”,
- realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy,
- udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych.

Szkoły pełnią niezwykle istotną rolę w systemie wychowania zapobiegającego przemocy domowej.

8. Przedszkola , Żłobki

Obszar działania:

- wczesna diagnoza.

9. Biblioteka Publiczna

Obszar działania:

pełni również funkcję ośrodka informacyjnego, udostępnia literaturę i materiały z zakresu przemocy domowej.

10. Media lokalne

Obszar działania:

- udział w lokalnych kampaniach edukacyjnych,
- udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień,
- prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej.

11. Można wyróżnić podmioty pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej takie jak:

- ośrodki sportu i rekreacji,
- instytucje kościelne,
- lokalne organizacje pozarządowe.

Zasoby ludzkie

W zakresie realizacji Programu Gmina Jastrząb dysponuje osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej, do których należą między innymi:

- pracownicy socjalni,
- funkcjonariusze policji,
- kuratorzy społeczni oraz sądowi,
- psycholodzy i pedagodzy prowadzący zajęcia o charakterze profilaktycznym, socjoterapeutycznym i opiekuńczo-wychowawczym,
- terapeuta,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- lekarze pierwszego kontaktu.

IV. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

W zakresie udzielania osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty został na zasadach:

- 1) wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, podległych jednostek samorządowych, organów ścigania, organizacji pozarządowych i kościoła oraz związków

wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571,) oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstw;

2) jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby i uwzględnieniem ochrony danych osobowych;

3) szczególnej ochrony dzieci z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

V. ADRESACI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Jastrzęb skierowany jest przede wszystkim do: osób doznających przemocy domowej (w tym dzieci, młodzieży, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), osób stosujących przemoc, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi, policji, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, księży, mieszkańców Gminy Jastrzęb, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem przemocy.

VI. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez spójne działania wszystkich służb oraz podnoszenie świadomości społecznej.

Cele szczegółowe:

1. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Jastrzęb.
2. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form.
3. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.

5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.
6. Rejestrowanie przypadków przemocy domowej na bieżąco;
 - - Oświata,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Ochrona Zdrowia,
 - Policja ,
 - Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej .
7. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.
8. Sporządzanie rocznego sprawozdania na temat zarejestrowanych przypadków przemocy w oparciu o prowadzoną i dostępną dokumentację:
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu,
 - Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- 1) Dane uzyskane od realizatorów programu pozwalające na oszacowanie skali zjawiska przemocy na terenie gminy,
- 2) Ilość zarejestrowanych przypadków przemocy domowej w ciągu roku. corocznie Organizacja, udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej. Wszyscy realizatorzy programu 2024-2030 Dostarczenie informacji społeczności lokalnej o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej (strona internetowa, lokalne media, ulotki, broszury, banery itp.).
- 3) Wszyscy realizatorzy programu 2024-2030
 - opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej (broszury, ulotki, artykuły prasowe).
- 4) Wszyscy realizatorzy programu 2024-2030:
 - organizowanie konkursów,
 - konferencji,

- debat/spektakli/warsztatów wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy zgodnie z harmonogramem placówek oświatowych).

5) Jednostki oświatowe 2024-2030

- włączenie treści informacji o zagrożeniach płynących z przemocy domowej do treści szkolnych programów profilaktycznych, np. szkolnych grup profilaktycznych (opracowanie scenariuszy zajęć do dyspozycji wychowawców i rodziców) .

2. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i Jednostki kulturalne i oświatowe

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba kampanii społecznych przeprowadzonych w gminie,
- liczba materiałów edukacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców gminy, w tym publikowanych w mediach,
- liczba przeprowadzonych konkursów i ich uczestników,
- liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi i alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem ferii zimowych i letnich promujących zachowania nieagresywne,
- prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy diagnostyczno-pomocowe zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej Zespół Interdyscyplinarny, Grupy diagnostycznopomocowe -na bieżąco,
- prowadzenie procedury „Niebieskich Kart” w przypadku podejrzenia zaistnienia przemocy domowej. Podmioty zaangażowane na pracę w danej rodzinie- na bieżąco,
- objęcie specjalistycznymi szkoleniami przedstawicieli realizujących Program z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej- Zespół Interdyscyplinarny, Grupy diagnostyczno- pomocowe według potrzeb Zespołu Interdyscyplinarnego,
- szkolenie grup zawodowych z zakresu procedury „Niebieskich Kart” - Zespół Interdyscyplinarny, Grupy diagnostyczno-pomocowe według potrzeb Zespołu Interdyscyplinarnego.

3. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

1. Wszyscy uprawnieni realizatorzy Programu

- zakup materiałów edukacyjnych podnoszących wiedzę i kompetencje osób realizujących Program dot. przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej, w tym: czasopism, książek, filmów, broszur, plakatów w obszarze przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba kampanii społecznych przeprowadzonych w gminie,
- liczba materiałów edukacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców miasta, w tym publikowanych w mediach,
- liczba przeprowadzonych konkursów i ich uczestników,
- liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi i alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego,
- liczba wdrożonych „Niebieskich Kart” ,
- liczba przeprowadzonych szkoleń. Wczesna identyfikacja przypadków przemocy domowej oraz krzywdzenia dzieci.

4. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. ***Poradnictwo specjalistyczne:***

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu

- psychologiczne,
- prawne

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba wykrytych przypadków przemocy domowej oraz krzywdzenia dzieci,
 - liczba osób korzystających z pomocy specjalistów (pomoc prawna, psychologiczna, socjalna),
 - liczba osób uczestniczących w indywidualnych formach wsparcia.
- 1) Izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy:
- Komisariat policji w Szydłowcu na bieżąco,

2) Udzielenie informacji osobom stosującym przemoc na temat programów korekcyjno-educacyjnych, psychologiczno-pedagogicznych:

- Komisariat Policji w Szydłowcu,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Grupa diagnostyczno pomocowa -na bieżąco.

3) Przeprowadzenie rozmów ostrzegawczych z osobami stosującymi przemoc:

- Funkcjonariusz Policji na bieżąco.

5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba podjętych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób korzystających z pomocy specjalistów,
- liczba udzielonych informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno - edukacyjnych, psychologicznej, terapeutycznej ,indywidualnej na bieżąco.

VII. PODSTAWOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Podstawowe kierunki działań obejmują trzy główne obszary: działania prewencyjne, interwencyjne, informacyjno-edukacyjne.

Działania prewencyjne:

- diagnoza problemu zjawiska przemocy na terenie Gminy Jastrząb i dokonywanie jej weryfikacji w celu określenia adekwatnych do potrzeb działań
- podejmowanie działań w celu zapobiegania zjawiskom przemocy domowej w szczególności poprzez działania informacyjne i edukacyjne skierowane do ogółu społeczności lokalnej,
- aktywizowanie społeczności lokalnej do walki z problemem przemocy domowej,
- dokonywanie oceny postaw mieszkańców wobec przemocy domowej,
- monitorowanie sytuacji rodzin, które doświadczyły lub doświadczają przemocy,
- podejmowanie interwencji w środowiskach zagrożonych zjawiskami przemocy.

Działania interwencyjne:

- wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty” w pomocy społecznej wobec sytuacji zaistnienia przemocy domowej,
- zapewnienie wsparcia osobom doznającym przemocy domowej,
- udzielanie poradnictwa psychologicznego, socjalnego i prawnego osobom doświadczającym przemocy,
- umożliwienie mieszkańcom Gminy pełnego dostępu do informacji dotyczących zjawiska przemocy i danych teleadresowych, pod którymi można uzyskać niezbędną pomoc,
- tworzenie programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową lub umożliwienie udziału w tego typu zajęciach organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- podejmowanie działań zmierzających do lepszego funkcjonowania sieci wsparcia niezbędnej do udzielania natychmiastowej pomocy osobom doznającym przemocy domowej adekwatnie do potrzeb, - praca z rodzinami doświadczającymi przemocy metodą zespołu interdyscyplinarnego,
- opracowanie przez zespół i wdrażanie procedur współpracy pomiędzy służbami udzielającymi pomocy osobom doznającym przemocy i pracującymi z osobami stosującymi przemoc.

Działania informacyjno-edukacyjne:

- przygotowanie materiałów informacyjnych podnoszących świadomość mieszkańców Gminy na temat zjawiska przemocy i możliwości skorzystania z oferty pomocowej,
- przygotowanie i przeprowadzenie spotkań informacyjno-edukacyjnych z mieszkańcami Gminy Jastrzęb oraz grupami ryzyka,
- organizacja i przeprowadzenie szkoleń dla osób pracujących z osobami doznającymi przemocy i osobami stosującym przemoc.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU PODEJMOWANE DZIAŁANIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ODBYWAJĄ SIĘ WE WZAJEMNEJ WSPÓŁPRACY REALIZATORÓW PROGRAMU.

Realizatorami Programu są:

1. Zespół Interdyscyplinarny.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jastrzębiu.
4. Policja.

5. Przyszkodnie zdrowia z terenu gminy Jastrzb.
6. Placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Jastrzb.
7. Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Szydłowcu.
8. Organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.
9. Media (Pismo samorządowe „Tygodnik Szydłowiecki”). Współpraca wielu podmiotów wynika z założenia, że pomoc udzielana rodzinom powinna być kompleksowa oraz uwzględniać aspekty życia osób krzywdzonych, jak i osób podejrzanych o stosowanie przemocy.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania realizowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Jastrzb na lata 2024-2030 finansowane będą z budżetu gminy oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł tj.:

- środki finansowe z budżetu Gminy Jastrzb,
- dodatkowym źródłem mogą być środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych, w tym środki z Budżetu Państwa – programy celowe, środki Unii Europejskiej.

Na 2024 rok zaplanowano środki finansowe w wysokości 3 000złotych. W latach 2024 – 2030 będą realizowane następujące działania (środki zostaną ujęte w budżecie na dany rok w dziale 852 rozdział 85205):

Cel Zadania/Działania

1. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców miasta na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form. Organizowanie konkursów, konferencji, debat. Szkolenie grup zawodowych z zakresu procedury „Niebieskich Kart” Zakup materiałów edukacyjnych dot. przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej, w tym: czasopism, książek, filmów, broszur, plakatów w obszarze przemocy.
2. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy diagnostycznopomocowe zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, prawne .

X. ZAŁOŻENIA I PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej przez:

- podniesienie świadomości lokalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym kierowanie do:
 - programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
 - programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
 - innych
 - uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc domową,
 - podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i dotkniętych przemocą domową oraz dla osób tę przemoc stosujących.

XI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie będzie odbywać się raz na rok w oparciu o dane przekazane przez realizatorów Programu oraz analizę danych zawartych w tych informacjach. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu reprezentowany przez Kierownika sprawuje nadzór nad realizacją Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Jastrzęb na lata 2024-2030 i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w powyższym Programie w porozumieniu z Burmistrzem Jastrzębia.

Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się przez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań, która w szczególności będzie dotyczyć:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,

- form udzielanej pomocy takim osobom, - form działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje i składa Burmistrzowi Jastrzębia Przewodnicząca Zespołu w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

XII. PODSUMOWANIE

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej pozwoli na dalszą koordynację działań podejmowanych przez różne instytucje działające w obszarze pomocy na rzecz osób doświadczających przemocy. Podejmowanie działań w celu doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i innych służb powołanych do realizacji zadań z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej pozwoli na profesjonalne świadczenie usług przez te służby. Podejmowanie działań informacyjno–edukacyjnych pozwoli na uświadomienie poszczególnym członkom społeczności lokalnej, na czym tak naprawdę polega zjawisko przemocy i jak ważnym jest jej przeciwdziałanie. Działania skierowane do społeczności, władz lokalnych i innych decydentów, instytucji i organizacji pozarządowych z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej, kadr specjalistycznych, osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc domowej będą miały charakter zarówno profilaktyczny (promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy, nowatorskich rozwiązań), edukacyjny (upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy), pomocowy (specjalistyczne poradnictwo, działania psychologiczno-terapeutyczne, korekcyjno–edukacyjne, informowanie o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy), wspierający (wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, rozwój instytucjonalny, współpraca i wymiana doświadczeń).